

## **Fakta om fackets hjälptelefon 020 56 00 56**

LOs hjälptelefon (020 - 56 00 56) öppnar måndag den 3 maj för tionde året i rad sitt nummer för sommarjobbade ungdomar. Varje år har antalet kontakter ökat till hjälptelefonen. Under 2003 hade LO kontakt med cirka 3.000 ungdomar via e-post eller telefon.

Det finns tyvärr ingen tillgänglig statistik över hur många sommarjobb det finns i Sverige varje år. Detta gör det svårt för oss att veta hur stor del av den totala sommarjobbgruppen som tar kontakt med oss.

Endast 22 procent av alla som tar kontakt med oss säger att de har anställningsbevis. Det betyder att 78 procent av dem som ringer inte har något anställningsbevis eller inte vet vad det är. Det är allvarligt då vi ser en tydlig koppling mellan avsaknaden av anställningsbevis och problem och missförstånd som uppstår på arbetsplatsen.

### **Vem är det som ringer?**

Den "typiska" kontakten eller sommarjobbaren som tar kontakt med Fackets hjälptelefon är en tjej som är 18-19 år. Hon har fått sitt första sommarjobb. Jobbet är oftast på ett café, en restaurang eller i en butik. På arbetsplatsen saknas det kollektivavtal och det finns ingen i personalen som är med i facket och kan informera henne. Hennes kunskap om vilka rättigheter hon har på jobbet är dålig. Hon saknar anställningsbevis och vet sällan vad det är. Hon har sett vårt telefonnummer i en annons, eller i en tidningsartikel.

### **Vilka frågor ställer feriearbetarna till sommarjouren?**

Det är framförallt frågor om löner, arbetstider och uppsägningar som ligger i topp på inkomna samtal till hjälptelefonen. De frågor som har ökat de senaste åren handlar om arbetsmiljö och anställningsbevis. Frågor som har varit vanliga inom arbetsmiljö har varit värme i butik, långa arbetsdagar eller tunga lyft.

### **Vår problematik**

Vi har ofta svårt att hjälpa henne, på grund av att hon inte har anställningsbevis eller att det saknas kollektivavtal. När det saknas kollektivavtal jobbar arbetsgivaren ofta enligt lagen. Tendensen är dock att arbetsgivaren naggar lagen i kanten hela tiden och utnyttjar kryphålen. Ett exempel, som vanligt, är att ungdomar inte får anställningsbevis förrän efter en månads anställning, på grund av att detta är möjligt enligt lag. Hon blir överraskad av att facket inte kan göra så mycket. I dessa samtal försöker vi förmedla hur viktigt det är med kollektivavtal och att vara medlem i ett fackförbund.

### **Vilken ålder har de som ringer?**

De flesta som tar kontakt med oss under sommaren är mellan 17 och 19 år. Många får sitt första sommarjobb då de går på gymnasiet. När jouren öppnade för tio år sedan var det betydligt yngre ungdomar som ringde. Ungdomar får sitt första sommarjobb vid en allt högre ålder. Det beror på att det finns färre sommarjobb, men framförallt på att det är fler som har behov av sommarjobb på grund av utbyggnaden av högskolan och universitet. Flera av dessa ungdomar har gått eller går på teoretiska program. Detta har inneburit att de inte har varit i kontakt med arbetslivet igenom praktik eller har fått facklig information under skoltid, vilket flera av eleverna på de praktiska programmen har fått. Den yngsta som ringde till jouren var 12 år och den äldsta 39 år, vilket visar på bredden och förtroendet för vår verksamhet.

### **Varifrån kommer samtalen?**

De flesta samtalen kommer ifrån Stockholm, Västsverige och Skåne-regionerna samt ost och västkusten. Det är här de flesta sommarjobben finns, men framförallt flest små arbetsplatser utan kollektivavtal.

**Hur ser könsfördelningen ut?**

Fler tjejer än killar tar kontakt med jouren. Tjejer jobbar i större utsträckning inom branscher som hotell och restaurang och handeln, på små arbetsplatser utan kollektivavtal. Killar jobbar i större utsträckning inom industrin och byggsektorn där det oftast finns kollektivavtal och en facklig organisation på arbetsplatsen.

**Vem ringer, om det inte är sommarjobbaren själv som tar kontakt?**

Det är inte bara sommarjobbare som tar kontakt med hjälptelefonen. Flera arbetsgivare ringer för att kontrollera att de behandlar sina sommarjobbare rätt. Den största gruppen som ringer efter sommarjobbaren själv är föräldrar och framförallt mammor.

**Vilka branscher kommer samtalen ifrån?**

Nästan alla samtal kommer ifrån sommarjobbare som arbetar inom handel, på hotell och restauranger eller inom den kommunala sektorn. När det gäller sommarjobbare inom hotell och restauranger eller inom handeln gäller samtalen små arbetsplatser som ofta saknar kollektivavtal.